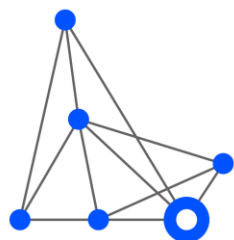
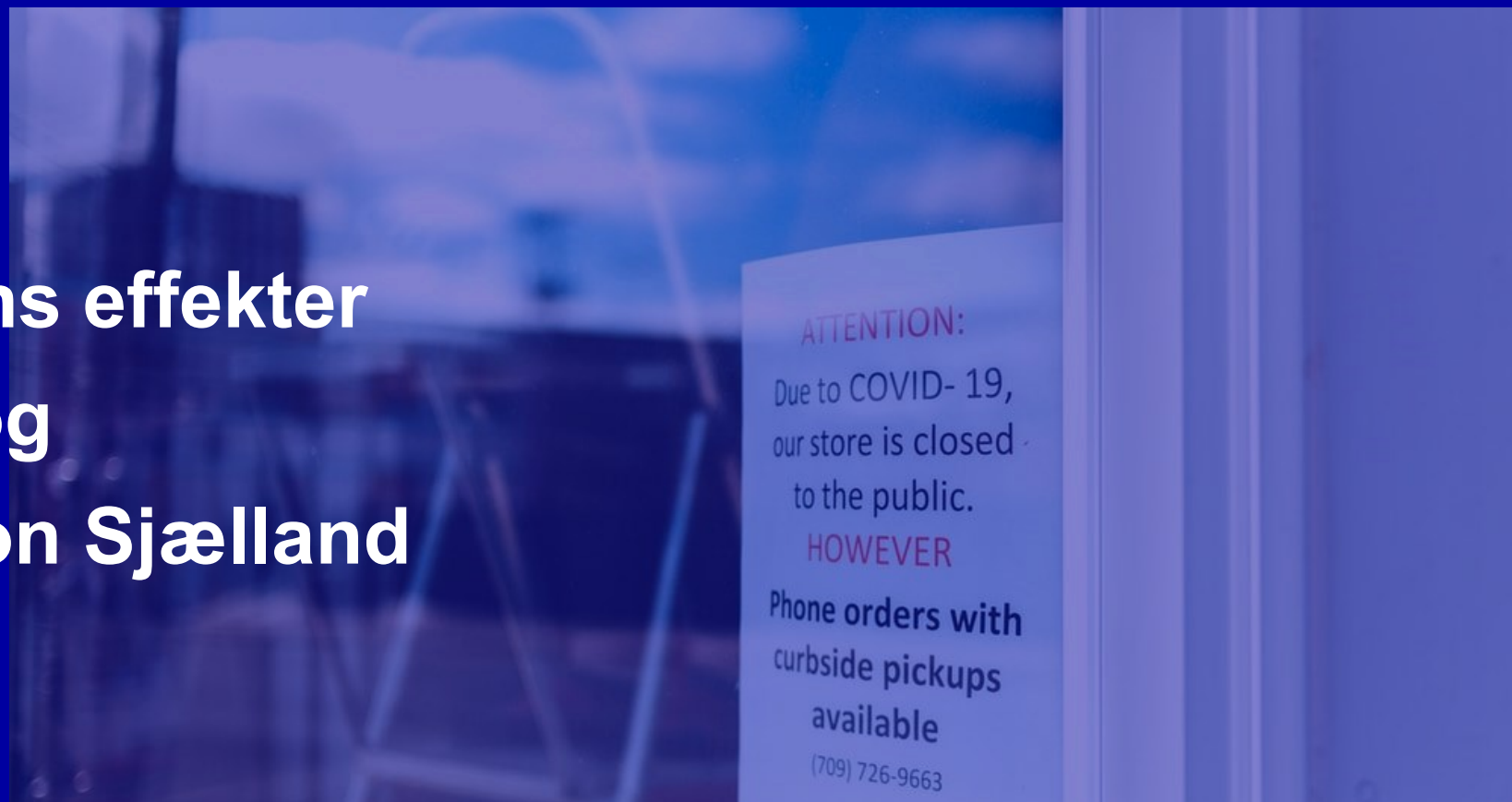

Corona-nedlukningens effekter på vækst, udvikling og beskæftigelse i Region Sjælland

Oxford Research maj 2020

Erhvervshus
SJÆLLAND

**Styrelsen for Arbejdsmarked
og Rekruttering**

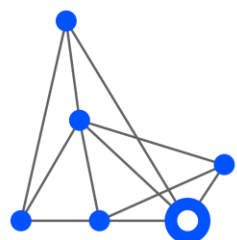
RAR Sjælland

REGION
SJÆLLAND
- vi er til for dig

Indhold

- Indledning og hovedkonklusioner
- Nedlukningens effekter på virksomheder og beskæftigelse i Region Sjælland
- Nye tendenser hos virksomheder og forbrugere som følge af Corona-nedlukningen
- Nedlukningens forventede effekter på beskæftigelse og bruttoværditilvækst i 2020 og frem
- Konklusioner og anbefalinger

Analysen er udarbejdet for:

Erhvervshus
SJÆLLAND

**Styrelsen for Arbejdsmarked
og Rekruttering**

RAR Sjælland

REGION
SJÆLLAND
- vi er til for dig

The image features three overlapping circles arranged horizontally. The leftmost circle is a dark purple, the middle one is a medium blue, and the rightmost one is a bright blue. The overlapping areas between the circles are darker, with the central intersection of all three being black. The text "Indledning og hovedkonklusioner" is centered across the circles in a white, bold, sans-serif font.

Indledning og hovedkonklusioner

COVID-19 epidemien og den sundhedsmæssige nedlukning af det danske samfund har sendt Danmark ind en økonomisk krise. Meget tyder på, at der ikke bare vil være tale om en kortvarig eller regional krise, men om en langvarig og global recession.

Omfanget af krisen og dens effekter på længere sigt nødvendiggør en indsats over for virksomheder og beskæftigelse, som rækker ud over de nationale hjælpepakker og længere ind i fremtiden. Samtidig gør usikkerheden over krisens eksakte karakter, varighed og dybde det svært at forudsige, hvilke tiltag der i de rette på længere sigt.

Formålet med denne analyse er at skabe et overblik over nedlukningens effekter i Region Sjælland og betydningen for virksomheder, vækst og beskæftigelse.

Analysen skal skabe grundlag for at udvikle indsatser og tiltag, der kan støtte regionens virksomheder og udvikling. Denne rapport giver derfor et situationsbillede og vurdering af effekterne på sigt samt anbefalinger til konkrete indsatsområder. Analysen samler den faktuelle viden fra en række områder suppleret med interviews med branche- og erhvervsaktører.

1 Et situationsbillede af den effekt, som nedlukningen på nuværende tidspunkt har haft for virksomheder og beskæftigelsen i Region Sjælland. Herunder et indblik i hvor hårdt ramt Region Sjælland er i forhold til andre regioner i Danmark.

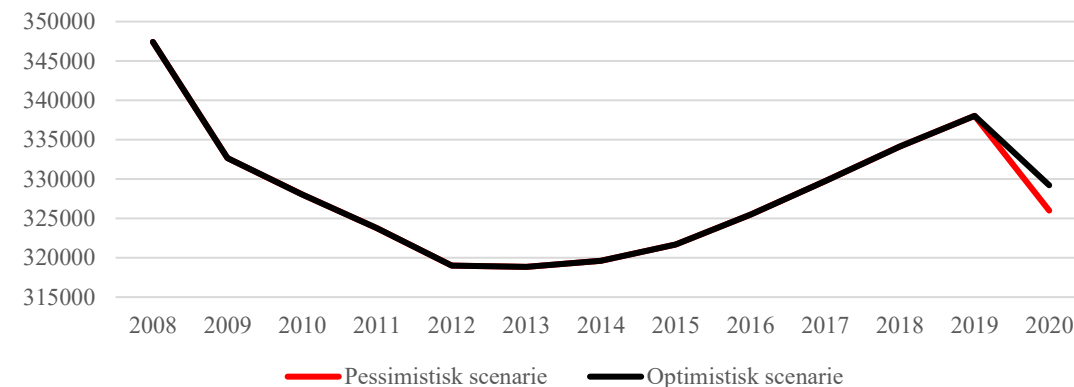
2 En kvantificering af de økonomiske effekter, som nedlukningen af Danmark og resten af verden har i Region Sjælland i henholdsvis et optimistisk og pessimistisk scenarie.

3 Forslag til konkrete indsatser og virkemidler, der kan hjælpe Region Sjælland hurtigt ud af den økonomiske krise.

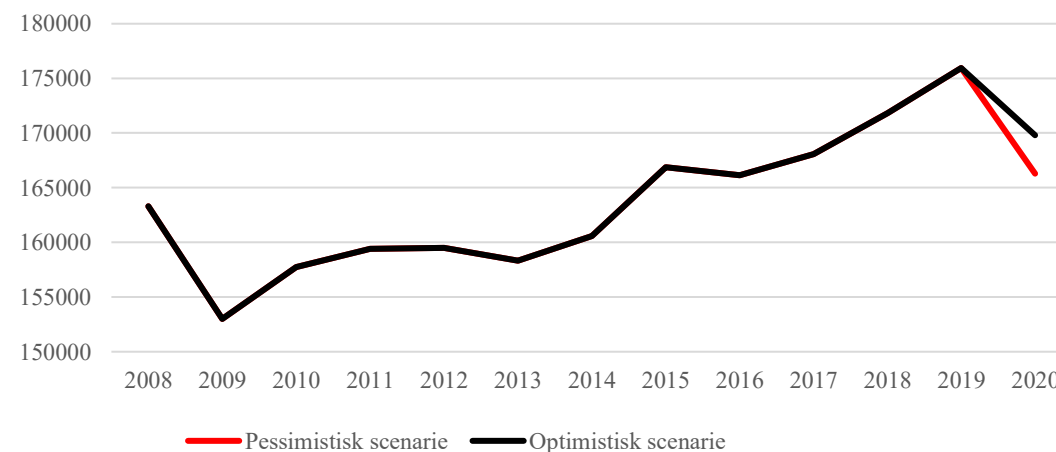
Analysen har følgende hovedkonklusioner:

- Nedlukningen vil for 2020 medføre et fald i BNP på 3,5-5,5 % og et fald i beskæftigelsen på mellem 9.000-12.000 personer i Region Sjælland.
- Corona-nedlukningens påvirkning af Region Sjælland ligner på mange områder udviklingen på landsplan med få variationer, hvilket skyldes en fordelagtig industrisammensætning og en mindre afhængighed af international turisme.
- Det er særligt serviceerhvervene og detailhandelen som er hårdt ramt af nedlukningen, mens andre brancher i højere grad vil mærke effekterne af den økonomiske krise på længere sigt.
- Stigningen i antallet af tilmeldte ledige er stagneret, men udfasningen af hjælpepakkerne bliver kritisk. Der er lige nu over 7000 flere tilmeldte ledige end før nedlukningen. 20.000 med bopæl i Region Sjælland været sendt hjem på lønkompensation.

Udviklingen i antal beskæftigede personer på arbejdssteder i Region Sjælland i forhold til henholdsvis et optimistisk og pessimistisk scenarie for 2020

Udviklingen i BNP i Region Sjælland i forhold til henholdsvis et optimistisk og pessimistisk scenarie for 2020

**Nedlukningens effekter på
virksomheder og beskæftigelse i
Region Sjælland**

De tvangslukkede oplevelseserhverv er hårdest ramt af nedlukningen

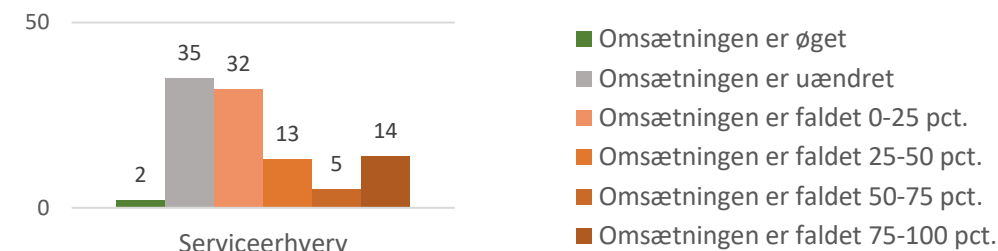
Nedlukningen har påvirket serviceerhvervene mest. I perioden siden 8. marts har en række af serviceerhvervene i Region Sjælland oplevet markante stigninger i antallet af nytilmeldte og ledige (se tabellen til højre). Taxi og turbuskørsel er eksempler på brancheområder, der har været meget påvirket af nedlukningen inden for transport.

Udviklingen på landsplan giver også et godt indtryk af forholdene i Region Sjælland. Ifølge Danmarks Statistik har 64 % af virksomhederne inden for serviceerhverv på landsplan oplevet et fald i omsætningen (se figuren til højre). Værst har det været for event- og oplevelseserhvervene (fx forlystelsesparker, møde- og konferencefaciliter), hoteller, barer, restauranter og en række kulturinstitutioner. Her har virksomhederne ifølge Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse i gennemsnit mistet 82 % af deres omsætning (mod et gennemsnitligt fald på 32 %). Flere af erhvervs- og brancheorganisationerne vurderer, at der kommer til at være konkurser også lang tid efter, at nedlukningen er slut, også i Region Sjælland. Det er også i disse erhverv, at man mest frygter langtidsændringerne af efterspørgslen på møder, restauranter og rejser. På trods af genåbningen i Danmark vil mange i oplevelseserhvervene stadig mangle de internationale turister, hvilket dog påvirker Region Sjælland relativt mindre end andre regioner.

Udviklingen i antallet af nytilmeldte fordelt på brancher i Region Sjælland	Antal nytilmeldte	Ændring i antal tilmeldte siden 8. marts i procent
Transport	1197	88%
Hotel og restauration	1311	76%
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	1818	27%
Vidensservice	302	37%

Kilde: Jobindsats.dk

”Hvordan vurderer du, at Corona-situationen har påvirket virksomhedens omsætning i den seneste måned? (Serviceerhverv, hele landet)”

(Hele landet, kilde: Danmarks Statistik 28. april 2020)

Kilder: Interviews med erhvervsfremmeaktører og brancheorganisationer samt:

Dansk Erhvervs 3. Medlemsundersøgelse (<https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/medlemsundersogelse-3-okonomiske-konsekvenser-af-corona-pandemien/>)

Danmarks Statistik, konjunkturbarometre: ”Erhvervenes påvirkning af COVID-19 i april - endelige tal” (<https://www.dst.dk/ext/formid/erhverv-covid19-endelig--pdf>)

Jobindsats.dk: ”Regional overvågning af situationen på arbejdsmarkedet” (10. maj 2020)

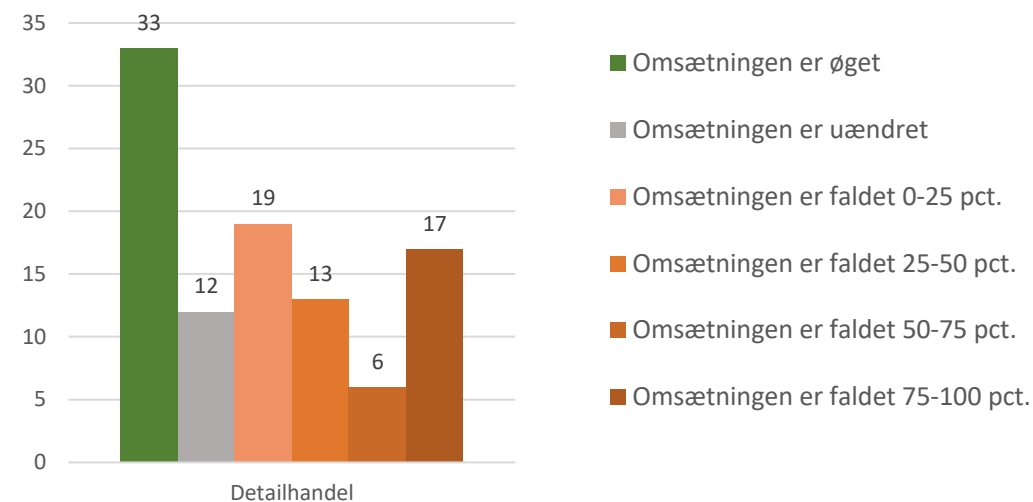
Detailhandel er også hårdt ramt af nedlukningen, men der er også positive historier

Ifølge Danmarks Statistiks konjunkturbarometer har en stor del af virksomhederne i detailhandlen på landsplan oplevet faldende omsætning.

Omsætningsfaldet er dog meget ujævnt fordelt mellem virksomhederne og 33 % af virksomhederne i detailhandlen oplever en øget omsætning. Flere af de branche- og erhvervsfremmeaktører vi har interviewet i analysen beskriver et lignende billede for Region Sjælland og peger på, at udviklingen på sigt øge det pres, der er på mange mindre butikker og fremskynde det behov, der er for omforme bykerne.

Det er primært inden for dagligvarer, byggemarkeder og hos virksomheder med nethandel, at der opleves øget omsætning. Inden for butikker der sælger varer som f.eks. tøj, sko og biler var der store fald i omsætningen under nedlukningen. Salget af beklædning faldt således med 26,7 % i marts. Det samlede detailsalg faldt med 2 % i marts måned, hvilket er det største fald siden opgørelsen startede i 2000 (Kilde: Danmarks Statistik). Dansk Erhverv's medlemsundersøgelse fra midten af april viste, at 19 % af detailbutikkerne havde opsagt medarbejdere og at 7 % flere forventede at gøre det inden for kort tid. Siden 9. marts har over 1700 meldt sig ledige i Region Sjælland inden for handel og samlet set har der været en stigning i ledige på 44 % inden for handel (jobindsats.dk).

"Hvordan vurderer du, at Corona-situationen har påvirket virksomhedens omsætning i den seneste måned? (Detailhandel, hele landet)"

(Kilde: Danmarks Statistik 28. april 2020)

Kilder: Interviews med erhvervsfremmeaktører og brancheorganisationer samt:

Dansk Erhverv 3. Medlemsundersøgelse (<https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/medlemsundersogelse-3-okonomiske-konsekvenser-af-corona-pandemien/>)

Danmarks Statistik, konjunkturbarometre: "Erhvervenes påvirkning af COVID-19 i april - endelige tal" (<https://www.dst.dk/ext/formid/erhverv-covid19-endelig--pdf>)

Jobindsats.dk: "Regional overvågning af situationen på arbejdsmarkedet" (10. maj 2020)

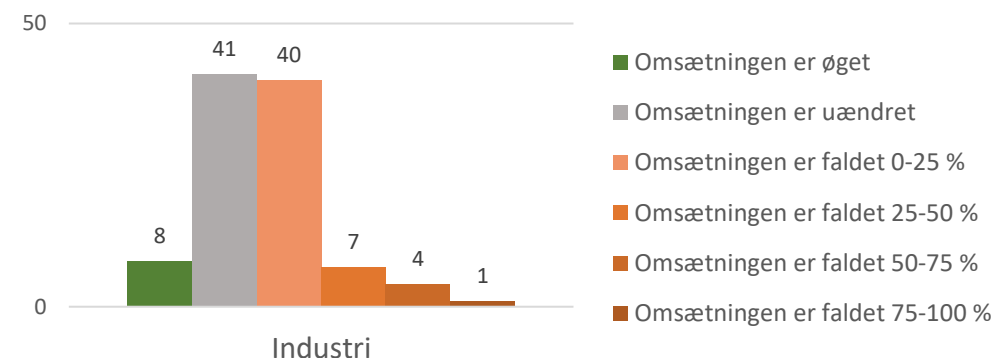

Industrien blev i mindre grad påvirket af nedlukningen men frygter langtidsvirkningerne

Inden for industrien er der stor brancheforskel på, hvordan nedlukningen påvirker produktionen. Forsyning, medicinal og kemisk industri er ifølge Danmarks Statistiks konjunkturbarometer blandt de mindst påvirkede brancher. Interviewene med erhvervs- og brancheaktører bekræfter, at dette billede også gælder for Region Sjælland, men peger herudover på et broget billede. Tal fra DI viser, at hver fjerde virksomhed har oplevet midlertidige forstyrrelser i forsyningskæderne grundet nedlukningen hos underleverandører i udlandet, hvilket ifølge DI rammer mindre virksomheder hårdere. Andre virksomheder oplever, at deres typiske salgskanaler såsom salgsmesser, er lukket ned. En rundspørge blandt DI's eksportvirksomheder viser, at kun 15 % forventer at være tilbage på samme niveau som før krisen allerede i år, mens halvdelen først forventer at være tilbage på niveau i 2021. De sidste 35 % forventer først at være tilbage på niveau 2022 eller derefter.

Ifølge Danmarks Statistik er eksporten af færdigvarer faldet med 20 % i første kvartal af 2020 og eksporten faldt samlet set 5 % i marts. Ifølge Jobindsats.dk var der fra 9. marts til 24. maj 1211 nyilmeldte ledige inden for industri og en samlet stigning af tilmeldte ledige på 57 %.

"Hvordan vurderer du, at Corona-situationen har påvirket virksomhedens omsætning i den seneste måned?" (Hele landet)

(Kilde: Danmarks Statistik 28. april 2020)

Kilder: Interviews med erhvervsfremmeaktører og brancheorganisationer samt:

Danmarks Statistik, konjunkturbarometre: "Erhvervenes påvirkning af COVID-19 i april - endelige tal" (<https://www.dst.dk/ext/formid/erhverv-covid19-endelig--pdf>)

Jobindsats.dk: "Regional overvågning af situationen på arbejdsmarkedet" (10. maj 2020)

Danmarks Statistik (<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=29620>)

Dansk Industri "Eksportfald kan tage lang tid at indhente igen" (<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2020/5/eksportfald-kan-tage-lang-tid-at-indhente-igen/>)

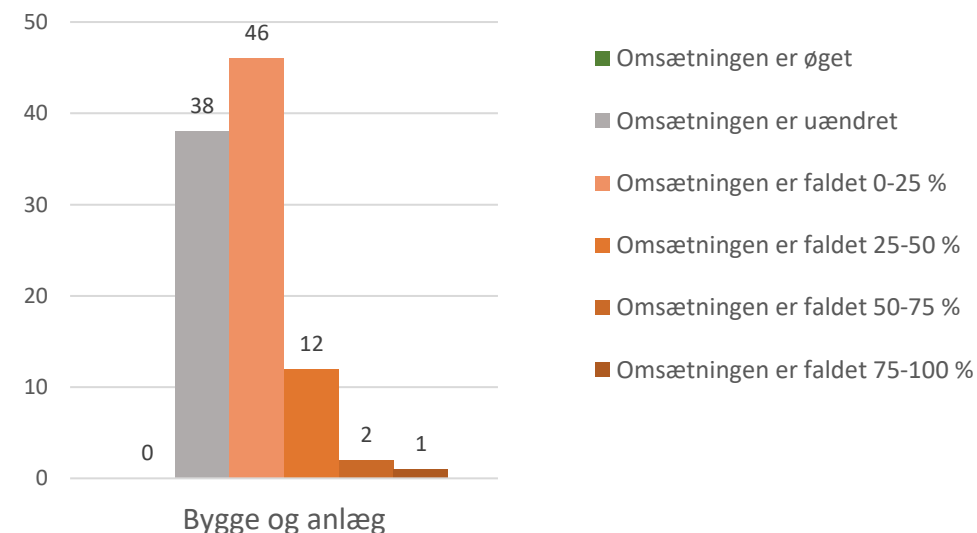
Dansk Industri: "Virksomheder kan ikke få underleverancer frem" (<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2020/5/virksomheder-kan-ikke-fa-underleverancer-frem/>)

Bygge og anlæg frygter mest for langtidsvirkningerne

Bygge og anlæg udgør i Region Sjælland en relativ større andel af virksomhederne end på landsplan. Branchen er også påvirket af nedlukningen, men i mindre omfang pga. de fyldte ordrebøger som prægede situationen op til nedlukningen. Der er dog en stigende bekymring for udviklingen på længere sigt. 38 % af virksomhederne har ifølge Danmarks Statistiks konjunkturbarometer ikke oplevet ændringer i omsætningen, mens 46 % har oplevet et fald på 0-25 %. På landsplan viser konjunkturbarometeret, at bygge- og anlægsentreprenørerne klarer sig bedre end de mindre håndværksvirksomheder, som der er mange af i Region Sjælland. Siden 9. marts har 1637 meldt sig ledige inden for bygge og anlæg, hvilket har medført en stigning i det samlede antal ledige på 32 % (kilde: Jobindsats.dk).

Interviewene med erhvervs- og brancheorganisationer i Region Sjælland peger ligeledes på, at det er de mindste virksomheder som er mest påvirkede pga. faldet i private ordrer. Samtidig opleves der dog netop nu en stigning i renoveringer af sommerhuse, som på sigt måske kan modvirke faldet. Større bygge- og anlægsprojekter er fortsat mere eller mindre upåvirkede af sundhedskrisen, men der er nervøsitet over udviklingen på længere sigt.

"Hvordan vurderer du, at Corona-situationen har påvirket virksomhedens omsætning i den seneste måned?" (Hele landet)

(Kilde: Danmarks Statistik 28. april 2020)

Kilder: Interviews med erhvervs- og brancheorganisationer samt:

Danmarks Statistik, konjunkturbarometre: "Erhvervenes påvirkning af COVID-19 i april - endelige tal" (<https://www.dst.dk/ext/formid/erhverv-covid19-endelig--pdf>)

Jobindsats.dk: "Regional overvågning af situationen på arbejdsmarkedet" (10. maj 2020)

Virksomhedsdynamikker i Region Sjælland

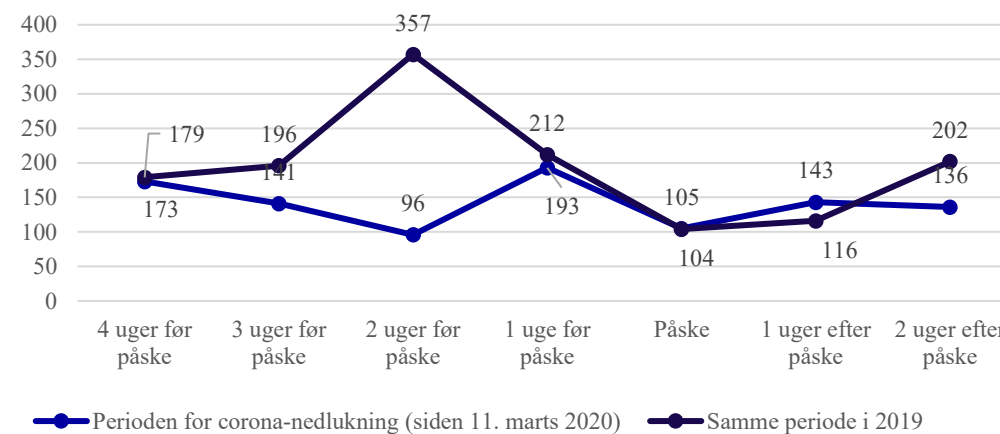
Nye virksomheder

Sammenlignet med samme periode i 2019, er der i perioden for corona-nedlukning (siden 11. marts 2020) etableret 400 færre nye virksomheder (CVR-numre). Grafen viser, at forskellen mellem de to perioder har varieret på ugebasis, men at hovedtendensen er, at antallet af nye virksomheder i de første fem uger af corona-nedlukningen ligget en del lavere end i samme periode i 2019. Forskellen er dog størst i den første del af nedlukningsperioden.

Corona-virussens påvirkning af konkurer

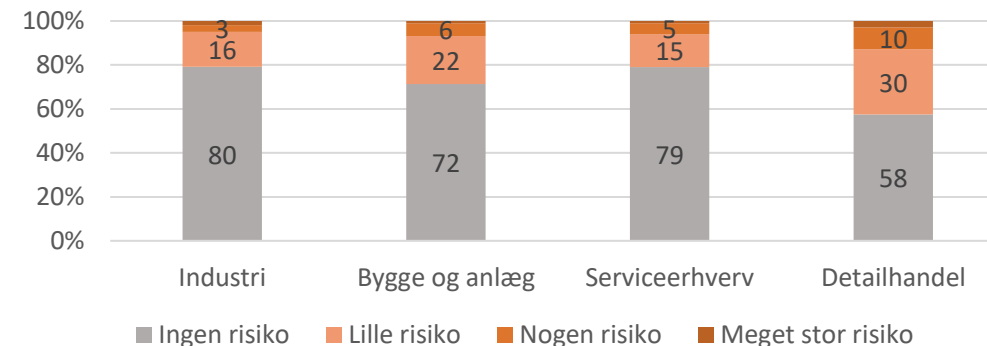
På spørgsmålet ”Med den nuværende viden, hvad er risikoen for, at jeres virksomhed må afvikles i løbet af de næste tre måneder som følge af Corona-virussen?” er det inden for detailhandel og bygge og anlæg, at der er mest negative svar (Danmarks Statistiks konjunkturbarometer 28. april 2020, se figuren til højre).

Antal nye virksomheder i Region Sjælland i perioden for corona-nedlukning sammenlignet med tilsvarende periode i 2019

Kilde: Data fra Experian
Corona-nedlukning, antal nye virksomheder = 1.158
Samme periode i 2019, antal nye virksomheder = 1.558

”Med den nuværende viden, hvad er risikoen for, at jeres virksomhed må afvikles i løbet af de næste tre måneder som følge af Corona-virussen?” (Hele landet)

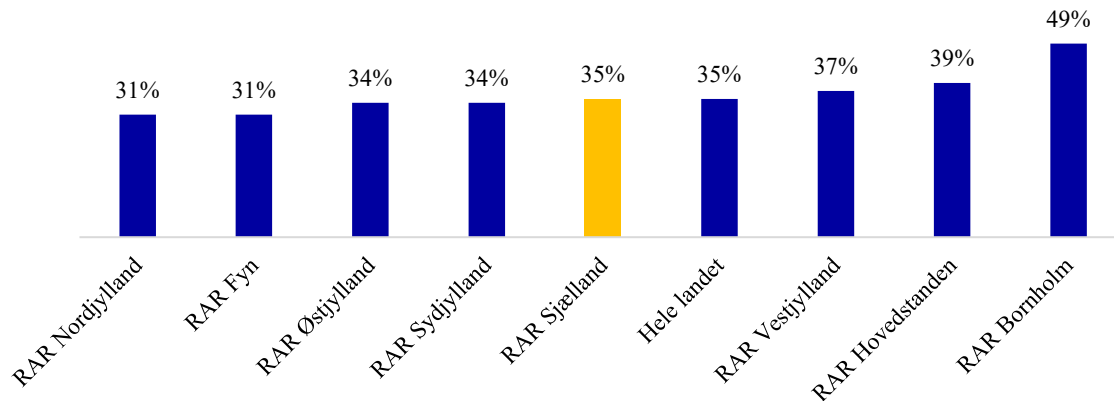
Kilde: Data fra Experian

Stigningen i tilmeldte ledige er stagneret

Der er ca. 7030 flere tilmeldte ledige pr. 24. maj end den 8. marts 2020. Selvom tallet skal ses i forhold til de ca. 400.000 beskæftigede og selvstændige, der er i bosat i regionen, så er det samtidig en periode på året, hvor der ofte er et fald i ledigheden. Stigningen fra d. 8. marts og til 24. maj i antallet af tilmeldte ligger i Region Sjælland på linje med landsgennemsnittet på 35 % og lavere end bl.a. RAR Hovedstaden.

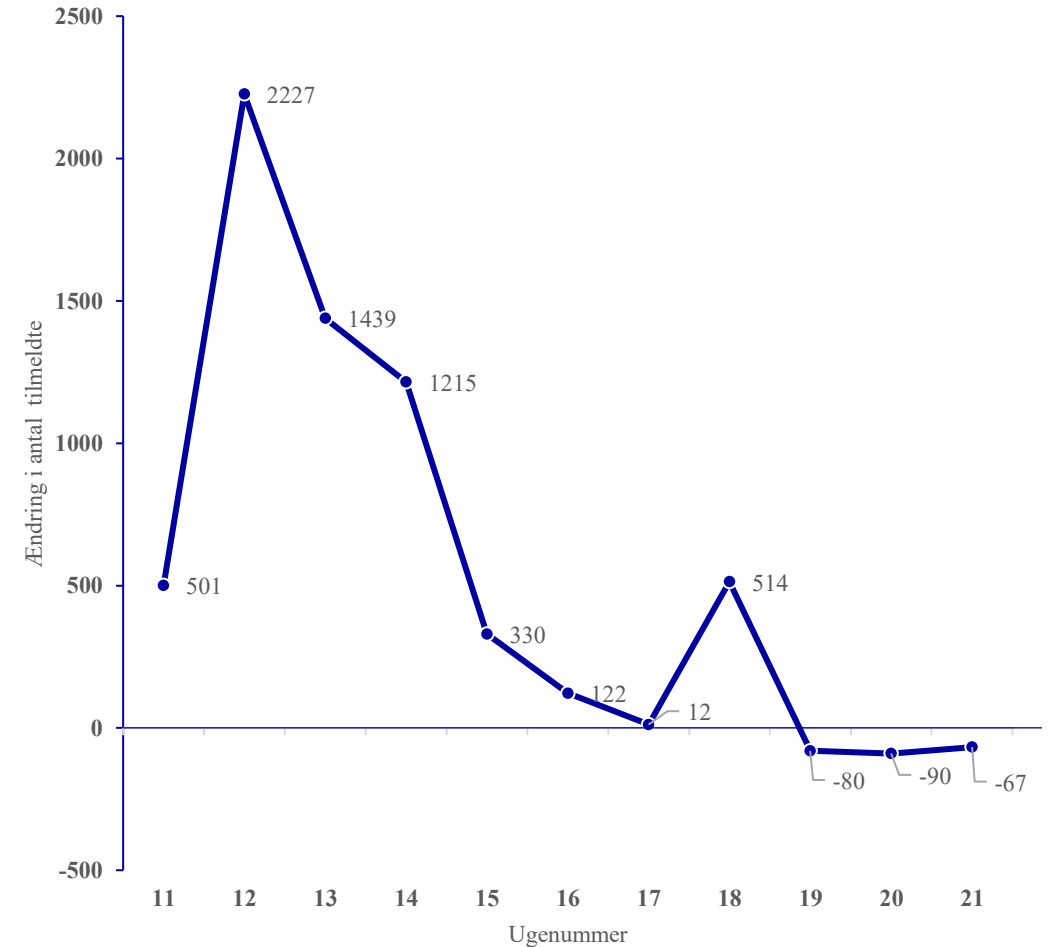
Figuren til højre viser, at de største stigninger i antallet af tilmeldte ledige skete i de første uger af nedlukningen, hvor der var tre uger med over 1000 flere tilmeldte i Region Sjælland. I forbindelse med månedsskiftet steg tallet igen, hvorefter der i de seneste tre uger har været et fald i antallet af tilmeldte ledige.

Relativ ændring i antal tilmeldte fra 8. marts til 24. maj

Kilde: Jobindsats.dk

Ugentlig ændring i antal af tilmeldte ledige i RAR Sjælland fra 9. marts 2020

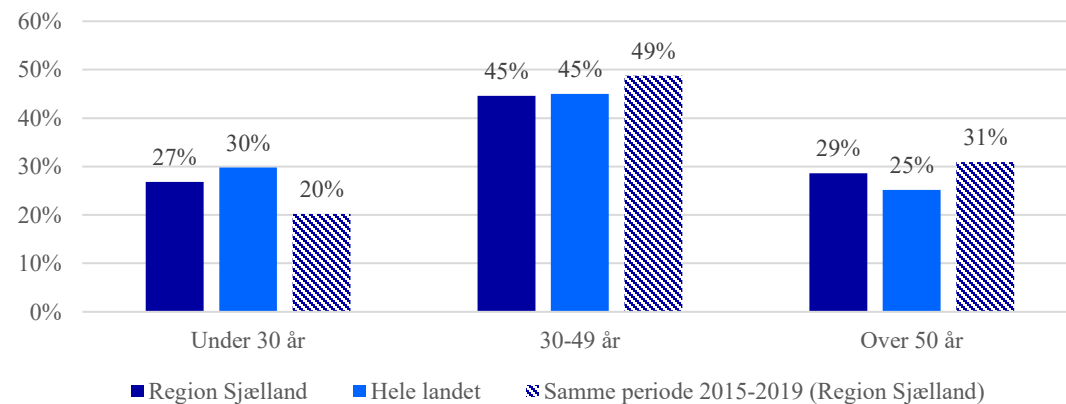
Kilde: Jobindsats.dk

Nytilmeldte fordelt på uddannelse, herkomst og alder

Der er en overvægt af ufaglærte og faglærte blandt de nytilmeldte. De to grupper udgør således i Region Sjælland tilsammen 80 % af de nytilmeldte, hvilket er ca. 9 procentpoint højere end på landsplan og højere end fordelingen i befolkningen i regionen. Pga. af forskelle i opsigelsesperioder vil tallene dog udligne sig over tid.

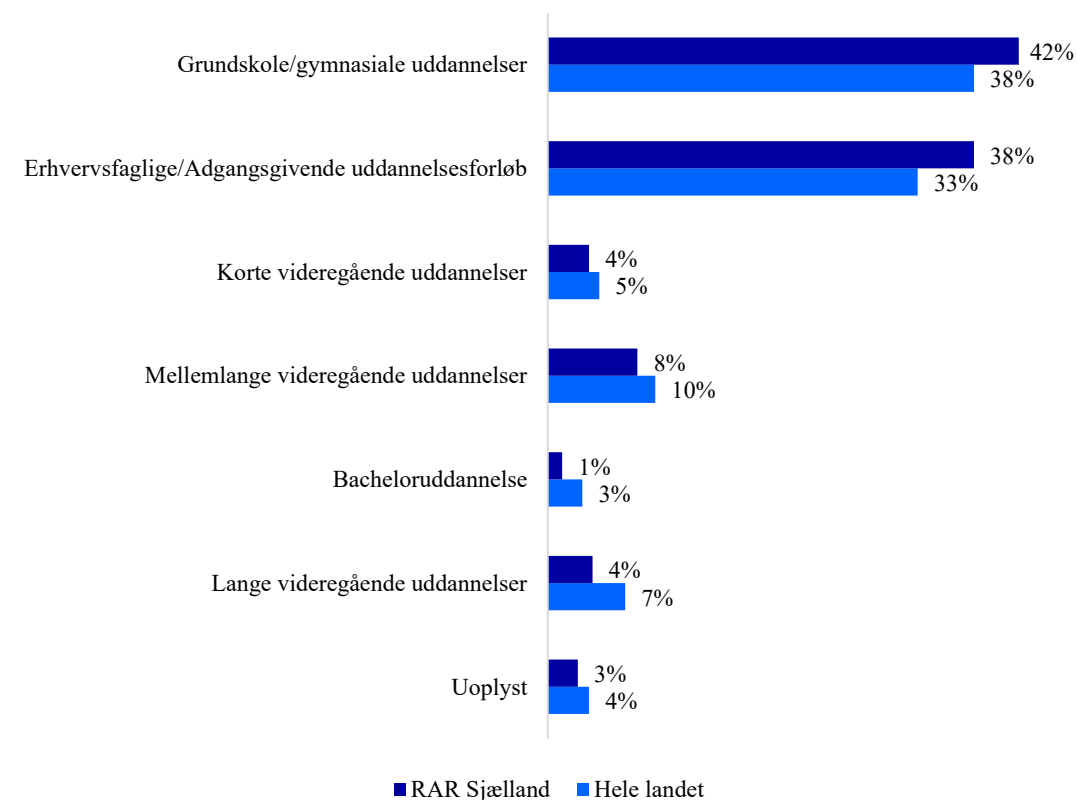
Figuren nedenfor viser fordelingen af nytilmeldte på aldersgrupper. Figuren viser, at andelen af unge under 30 år er mindre i Region Sjælland end på landsplan, mens at andelen af unge er større end gennemsnittet for den samme periode de forudgående år (skraveret søjle).

Fordeling af nytilmeldte på aldersgrupper

Kilde: Jobindsats.dk

Fordeling af nytilmeldte på uddannelsestyper

Kilde: Jobindsats.dk

Nytilmeldte fordelt på brancher og udfordringer med praktikpladser

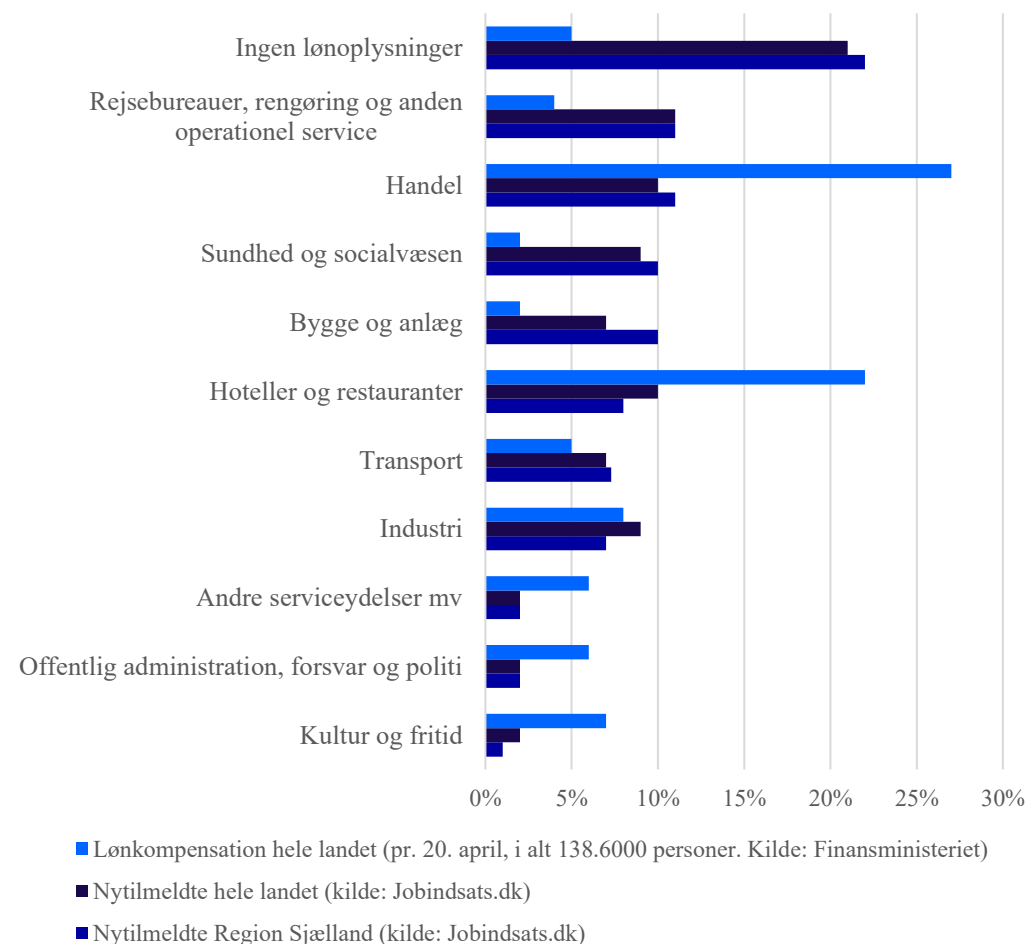
Nytilmeldte og hjemsendte på lønkompensation

Figuren til højre viser fordelingen af nytilmeldte ledige og lønmodtagere hjemsendt på lønkompensation fordelt på brancher. Til sammen udgør hotel, restauration og handel 49 % af de hjemsendte på lønkompensation. Inden for en række private brancher har Region Sjælland oplevet en større andel af nytilmeldte end landsgennemsnittet, mest udtalt for handel, bygge og anlæg samt transport. Til gengæld ligger andelen for industri og hotel og restauranter under landsgennemsnittet. Forskellene er dog ikke store og afspejler nogenlunde erhvervsstrukturen i Region Sjælland. Bygge og anlæg, der er en af de større brancheområder i Region Sjælland, har på landsplan kun gjort lille brug af lønkompensationsordningen.

Udfordringer med eksisterende og nye praktikaftaler

Ifølge tal fra Industriens Uddannelser er antallet af indgåede praktikpladsaftaler for hele landet i perioden 12. marts til 29. april faldet med over 80 procent i forhold til samme periode sidste år inden for en række erhverv. Værst ser det ud for gastronom, kok, tjener og receptionist hvor der har været et fald på 93 %. Tallene er dog behæftet med en del usikkerhed, da en del af aftalerne formentlig vil blive indgået alligevel men med forsinkelse i forhold til sidste år. En analyse fra Danske Erhvervsskoler og Gymnasier viser, at på landsplan har 476 elever mistet deres praktikplads (heraf dog ca. halvdelen i deres prøveperiode). Værst har det været i træfagene med 110 mistede aftaler og for gastronomer (71 mistede aftaler). Nedlukningen har ifølge analysen også påvirket skolernes og elevernes opsøgende arbejde.

Nytilmeldte (fra 9. marts til 24. maj) og hjemsendte på lønkompensation (indtil 20. april) fordelt på brancher (i procent)

Kilde: Jobindsats.dk, Erhvervsministeriet og Finansministeriet " Genåbning fase 2: Økonomiske prioriteringer".
Note: Brancher under 5 % i alle tre kategorier er fjernet fra figuren.

**Nye tendenser hos virksomheder og
forbrugere som følge af Corona-
nedlukningen**

Analysens bud på kvalitative effekter af nedlukningen på virksomheder og forbrugere

På tværs af interviewene med erhvervs- og brancheorganisationer har analysen givet indblik i en række mulige effekter af Corona-nedlukningen på virksomheder, medarbejdere og forbrugeradfærd. Hvorvidt der er tale om længerevarende eller kortvarige effekter ligger uden for analysens rækkevidde, men i et eller andet omfang vil ændringerne påvirke fremtidens arbejde med erhvervsfremme og regional udvikling. Særligt tre områder er gået igen:

Øget fokus på robusthed og agilitet i virksomheder og erhvervsfremme

Det digitale kvantespring for virksomheder, forbrugere og medarbejdere

Ændringer i rejse- og forbrugeradfærd

Øget fokus på robusthed og agilitet i virksomheder og erhvervsfremme

På tværs af brancher peges der på, at Corona-nedlukningen vil betyde et øget fokus på robusthed, omstilling og agile forretningsformer i virksomheder og erhvervsfremme.

Virksomhederne har oplevet en højkonjunktur blive til en altomfattende krise på få uger. De virksomheder som har klaret sig godt igennem krisen har været i stand til en hurtig omdirigering af salg og afsætning, har arbejdet på flere platforme og har været i stand til hurtigt at håndtere problemer i forsyningskæden. En række virksomheder har vedligeholdt salg og kundebase via sociale medier og flyttet salg fra de lukkede butikker til deres online platform. Blandt de mindre virksomheder har restauranter grebet mulighederne med take-away, mens f.eks. teatre og museer har været tvunget til at formidle deres viden digitalt. De virksomheder som ikke har kunnet omstille sig har fået øjnene op for vigtigheden af at arbejde med flere platforme. Derfor er der lige nu en **åbenhed overfor virksomhedsudvikling og et øget fokus på robusthed** – selv blandt mindre virksomheder. For større virksomheder vil nedlukningen føre til overvejelser omkring hjemtagning af tidligere outsourcete produktionsled og underleverancer.

Nedlukningen har vist virksomhederne, hvor vigtigt den digitale side af forretningen er, hvad enten det er afsætning, kundeloyalitet eller i produktionen. Også for medarbejdere og forbrugere kan nedlukningen have medført varige forandringer i hverdagen.

Branche og erhvervsaktører peger derfor på, at digitale kompetencer og digital omstilling bliver derfor endnu vigtigere end i dag - og at der er en øget erkendelse af det i virksomhederne. Den forværrede økonomiske situation vil dog sænke virksomhedernes muligheder for at investere i digital omstilling. Derfor bliver der brug for ekstern støtte til at facilitere den digitale omstilling og fokus må gerne være på udbredelse mere end innovation og udvikling især i forhold til Region Sjællands mange mindre virksomheder.

Samtidig har mange forbrugere og medarbejdere været tvunget til at gøre brug af digitale midler i det deres arbejdsliv og det har skubbet til mange som har oplevet fordele ved at arbejde eller shoppe online. En del af disse nye vaner vil mange ønske at holde fast i, hvilket på sigt kan få vidtrækkende konsekvenser for handelsliv, arbejdsmarked og bosætning.

De brancher som har været hårdest ramt, er også der, hvor man frygter langtidsændringerne i forbrugernes adfærd mest. Hvordan vil sundhedssituationen påvirke forbrugernes lyst til at rejse, til at gå ud og spise, eller til at købe festival- og koncertbilletter?

Der er enighed blandt mange af de interviewede branche- og erhvervsaktører om, at Corona-epidemien og nedlukningen vil medføre varige ændringer i forbruget. Nedlukningen kommer ikke mindst til at øge den andel af handelen, der foregår digitalt, men også de mere psykologiske aspekter af forbruget kan være påvirket. Det kan få konsekvenser for befolkningens lyst til at rejse, gå ud og spise såvel som deltagelsen i arrangementer med mange gæster. Ud over de udfordringer det vil give for oplevelseserhvervene, kan der også være muligheder for Region Sjælland, som i forvejen har en større andel af danske turister end mange andre regioner. Den øgede efterspørgsel på feriehuse og landbaserede oplevelser kan dermed bruges som en løftestang for regionens turismeudbud og skabe bro til en øget efterspørgsel på sigt.

**Nedlukningens forventede effekter
på beskæftigelse og vækst i 2020 og
frem**

Det optimistiske scenarie

Med afsæt i Det Økonomiske Råds analyse fra den 6. april omkring Corona-nedlukningens påvirkning af dansk økonomi, har vi beregnet nedlukningens effekter for 2020 afgrænset til Region Sjælland. Beregningerne er foretaget ud fra en forudsætning om, at Region Sjælland relativt set rammes i samme omfang som resten af landet. Det Økonomiske Råd tager udgangspunkt i to scenarier.

Det optimistiske scenarie

I det optimistiske scenarie ophæves nedlukningen gradvist og dansk økonomi er tilbage i "normalen" i sensommeren. Dette scenarie har en længerevarende effekt på dansk økonomi med fald i produktion og beskæftigelse. På landsplan falder BNP 3,5 % i 2020 og beskæftigelsen vil falde med 82.000 personer.

Afgrænset til Region Sjælland betyder det optimistiske scenarie, at BNP for Region Sjælland i 2020 vil ligge ca. 8 mia. kr. lavere end i 2019. Beskæftigelsen vil i dette scenarie falde med godt 9000 personer i Region Sjælland.

Det pessimistiske scenarie

Det pessimistiske scenarie

I det pessimistiske scenarie følger udviklingen det første, men Europa rammes af en anden bølge af Corona-epidemien i efteråret 2020, der kræver endnu en nedlukning af dansk og europæisk økonomi. Erfaringerne fra første bølge betyder, at anden bølge er halvt så omfattende som den første. Til gengæld er mange virksomheder så økonomisk svækkede som medfører en langsommere økonomisk genopretning. På landsplan falder BNP 5,5 % i 2020 og beskæftigelsen vil i dette scenarie falde med 109.000 personer på landsplan

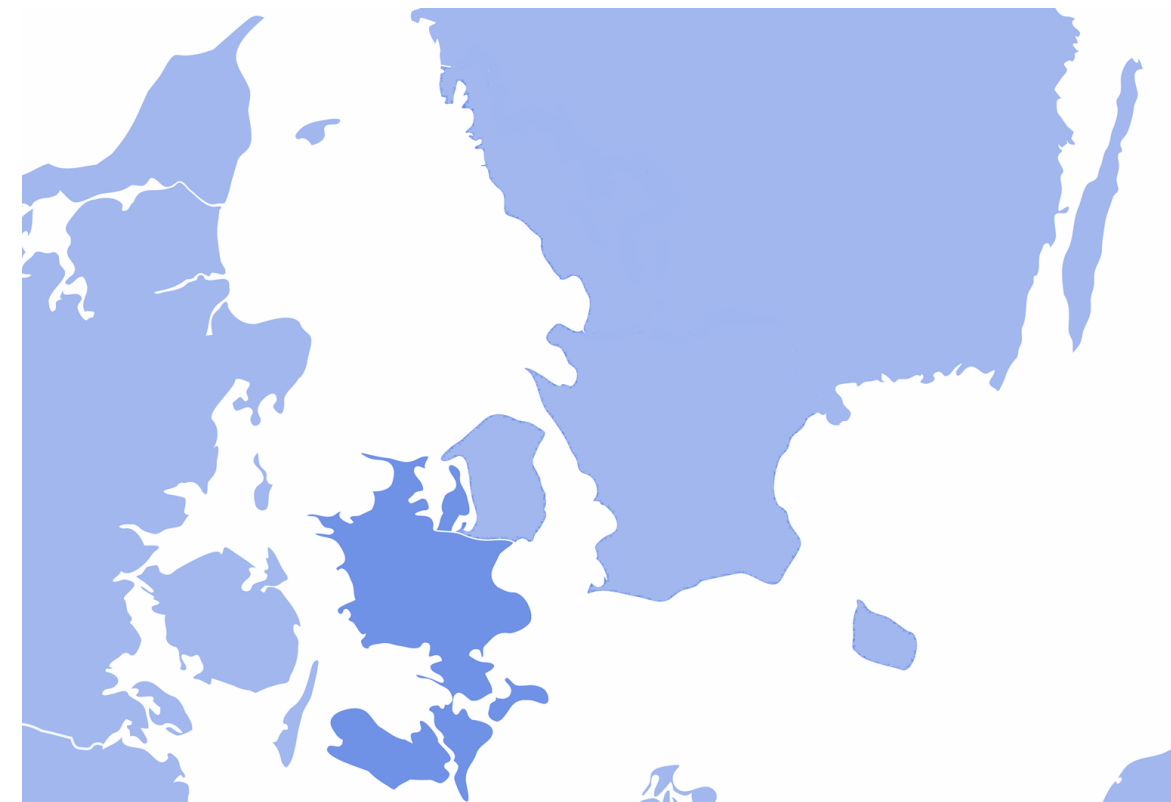
Afgrænset til Region Sjælland betyder det pessimistiske scenarie, at BNP for Region Sjælland i 2020 vil ligge ca. 12,5 mia. kr. lavere end i 2019. Beskæftigelsen vil i dette scenarie falde med ca. 12.000 personer i Region Sjælland.

Økonomiske scenarier for effekterne af Corona-nedlukningen

Samlet vurdering

Med udgangspunkt i Det Økonomiske Råds to scenarier vil BNP for Region Sjælland falde mellem 8 og 12,5 mia. kroner i 2020 (svarende til et fald på mellem 3,5 og 5,5 %). Tilsvarende vil beskæftigelsen falde med 9.000-12.000 personer, hvilket svarer til et beskæftigelsesfald på 3-4 %. Da en del af de beskæftigede vil søge optagelse på uddannelser eller ikke er kvalificeret til dagpenge eller kontanthjælp vil ledigheden ifølge beregningen kun stige med 5.800-7.800 nytilmeldte i Region Sjælland.

De andre kilder i denne analyse peger på, at Region Sjællands industrisammensætning har klaret sig relativt godt igennem krisen samtidig med, at regionen er mindre påvirket af det markante fald i rejsebranchen og aktiviteterne omkring Københavns Lufthavn. Turist- og oplevelseserhvervene er også i første omgang mindre påvirkede, da de i Region Sjælland er mindre afhængige af den internationale turisme. Til gengæld kan den relativt store bygge- og anlægsbranche blive mere påvirket af den økonomiske afmatning på sigt. Finansministeriet seneste prognose (fra 26. maj 2020) peger på et fald i BNP på 5,3 % og peger dermed på en effekt som i det pessimistiske scenarie. Samme og flere lignende analyser peger på en stigning i BNP allerede fra 2021.

Afgrænset til Region Sjælland vil Corona-nedlukningen for 2020 medføre et fald i BNP på 8-12 mia. kroner samt et fald i beskæftigelsen på 9.000-12.000 personer

The image features three overlapping circles arranged horizontally. The leftmost circle is a dark purple, the middle one is a medium blue, and the rightmost one is a bright blue. The circles overlap in the center, creating a dark purple/black intersection. The text "Konklusioner og anbefalinger" is centered across the middle circle in white, bold font.

Konklusioner og anbefalinger

Region Sjælland

Corona-nedlukningens påvirkning af Region Sjælland ligner på mange områder landsgennemsnittet med få variationer. Regionens erhvervsstruktur med en større andel af bygge- og anlægsvirksomheder, fokus på forsynings-, kemi- og medicinalindustri samt en mindre grad af international turisme har været en fordel for regionen under nedlukningen.

Tvangslukkede serviceerhverv er hårdest ramt

Det er særligt serviceerhvervene og helt specifikt oplevelseserhvervene, som er hårdest ramt med omsætningsfald op til 82 % i gennemsnit. Billedet i detailhandelen er mere broget med både fald og øget omsætning, men også her er der virksomheder som er meget hårdt ramt. Virksomheder med flere salgskanaler eller som har formået hurtigt at omstille sig har klaret sig bedre i gennem nedlukningen.

Oxford Research's vurdering: Vi vil se flere konkurser i den kommende tid

Selvom der er påbegyndt en gradvis genåbning af samfundet vil nedlukningen de kommende år medføre konkurser og likviditetsproblemer i en lang række brancher og virksomheder. Det skyldes, at hjælpepakkerne kun dækker noget af omkostningstab, udskydelse af moms og skatter, såvel som den globale recessions påvirkning af købelysten i udlandet og herhjemme.

Analysen peger på, at det er særligt kritisk i serviceerhvervene herunder navnlig nogle former for detailhandel, hotel og restauration.

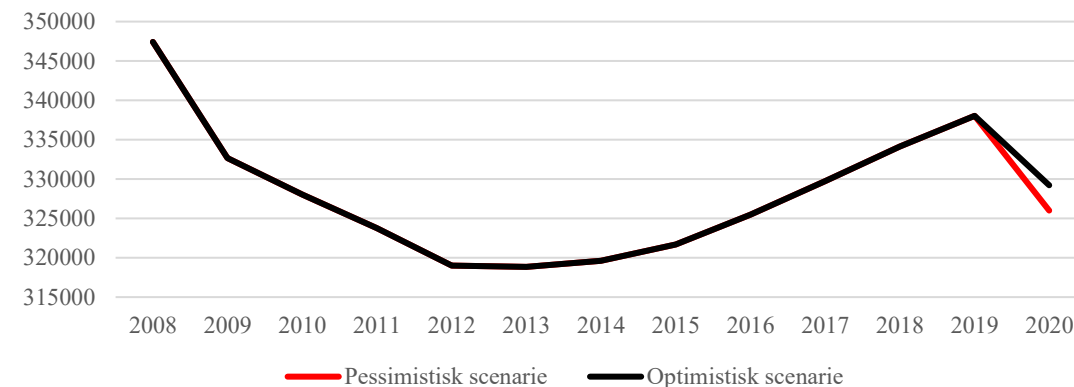
Stigning i korttidsledigheden

Der er godt 400.000 beskæftigede (lønmottagere og selvstændige) i Region Sjælland. I starten af maj var der 6280 flere tilmeldte ledige end før nedlukningen. Herudover har mere end 20.000 med bopæl i Region Sjælland været sendt hjem på lønkomensation. Udviklingen i Region Sjælland ligner landsgennemsnittet med en lidt større påvirkning inden for bygge og anlæg samt transportområdet. **Stigningen i antallet af tilmeldte ledige er stagneret**, men udfasningen af hjælpepakkerne bliver kritisk særligt inden for oplevelses-, hotel og restaurationsbrancherne.

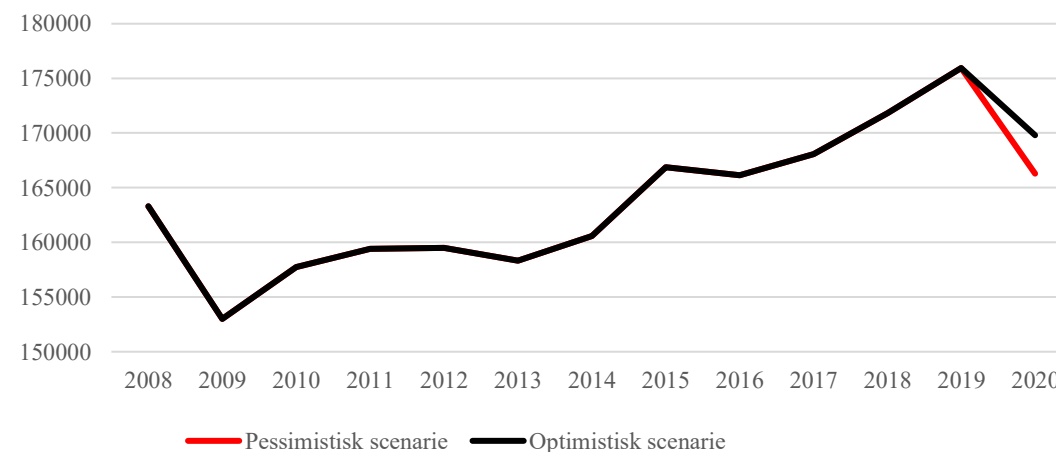
Fald i BNP og beskæftigelse for 2020

Med udgangspunkt i beregninger fra Det økonomiske Råd anslår analysen, at beskæftigelsen i Region Sjælland vil falde svarende til mellem 9.000-12.000 fuldtidsbeskæftigede i 2020 afhængigt af om udviklingen følger det optimistiske eller pessimistiske scenarie (se figuren til højre). BNP for Region Sjælland vil ligeledes falde svarende til mellem 8 mia. og 12,5 mia. kroner.

Udviklingen i antal beskæftigede personer på arbejdssteder i Region Sjælland i forhold til henholdsvis et optimistisk og pessimistisk scenarie for 2020

Udviklingen i BNP i Region Sjælland i forhold til henholdsvis et optimistisk og pessimistisk scenarie for 2020

Analysens anbefalinger til fremadrettede tiltag og strategier

Overordnede anbefalinger

Corona-nedlukningen og den økonomiske nedgang den har medført i Danmark medfører en række effekter og udfordringer for Region Sjælland. Overordnet set er der behov for at understøtte vækst og beskæftigelse, herunder:

- Fremrykning af offentlige investeringer som et middel til at styrke beskæftigelsen og begrænse faldet i BNP.
- En forlængelse af hjælpepakker til de brancher, som er særligt hårdt ramt/rammes på den lange bane herunder særligt turist- og oplevelseserhvervene.
- Få gang i det indenlandske privatforbrug
- Et fortsat og intensiveret fokus på eksportfremme

Anbefalinger til aktører i Region Sjælland

I forhold til virksomheder og nøgleaktører i Region Sjælland vil Oxford Research på baggrund af analysen fremhæve en række indsatsområder:

- Digitalisering
- Detailhandel og omstilling af bymidter
- Uddannelse
- Oplevelseserhverv og turisme

Indsatserne vil blive uddybet på de følgende sider

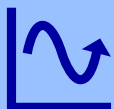

Digitalisering

De sjællandske virksomheder er i lavere grad digitaliseret end resten af landet. Selvom Corona-krisen faciliterer et boost ift. området, så er der i høj grad brug for incitamenter for at få digitaliseringen i gang. Hvor motivationen og den brændende platform er stærkere, så er pengene i virksomhederne mindre.

Der er derfor brug for tilskudsprogrammer med høje tilskudsprocenter, der kan sikre, at flere sjællandske virksomheder digitaliserer. Modellen bør være den samme som er kendt fra SMV:Digital eller Digitale Veje til Vækst.

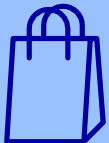

Øget fokus på robusthed i erhvervsfremmesystemet

Erhvervs-fremmesystemet bør engagere sig mere i arbejdet med at gøre virksomhederne mere robuste, det vil sige arbejde med krise- og beredskabsplanlægning, håndtering af forstyrrelser i forsyningskæderne og afsætningen af varer til flere markeder og salgsplatforme.

Herudover vil der være behov for at støtte hjemtagningen og automatiseringen af tidligere out-sourcede produktionsprocesser.

Detailhandlen

Detailhandlen var i forvejen udfordret i mange af de sjællandske byer, og Corona-krisen har accelereret den udvikling, som i forvejen var i gang. Men lukningen af detailhandlen i også de mellemstore (3.000-15.000 indbyggere) handelsbyer er ikke blot et økonomisk problem i form af tab af arbejdspladser. Det er også en bosætningsudfordring for de mindre samfund, som får konsekvenser ift. arbejdskraft og generel spredning af vækst til hele landet.

Det foreslås, at der laves en række kompetenceforløb, hvor gode erfaringer fra succesfuld detailhandel bliver spredt. Derudover følger et tilskud til digitalisering af detailhandels-virksomheden. Det er afgørende, at der er høje støtteprocenter, da der er meget lav likviditet og egenkapital i detailhandlen, og medfinansiering med andet end timer er en stor udfordring.

Task force og omstilling af bymidter

I en del kommuner arbejder kæmper man med få midler for at holde gang i detailhandlen i de mellemstore (3.000 og 15.000 indbyggere) handelsbyer. Der bør derfor på regionalt plan oprettet en særlig Corona-taskforce målrettet detailhandlen, som kan bidrage og understøtte arbejdet. Taskforcen bør indeholde kompetencer inden for digitalisering af detailhandel, oplevelsesøkonomi og viden om by- og ejendomsudvikling. Kompetencerne skal arbejde målrettet med de enkelte byers behov (evt. 17 udvalgte byer) for at understøtte, at miljøet og virksomhederne omkring bymidterne bibeholdes. Arbejdet vil ske i tæt samarbejde mellem kommune, lokale handelsstandsforeninger og andre relevante aktører.

Uddannelse og opkvalificering

Det er vigtigt, at krisen ikke forværrer Region Sjællands kompetence- og uddannelsesmæssige situation. Særligt i tilfælde af en langvarig krise er **det vigtigt at incitamentsstrukturerne fremmer valget af efteruddannelse** i højere grad end i den seneste krise.

1

Efteruddannelse i stedet for lønkompensation

Det økonomiske incitament for videreuddannelse er afgørende for, at det sker i virksomhederne. Det foreslås, at der som en del af udfasningen af hjælpepakkerne arbejdes med, at virksomhederne kan beholde lønkompensation i længere tid i bytte for, at den hjemsendtes tid bruges på uddannelse af medarbejdere og opkvalificering. Det vil udskyde evt. opsigelser, og sikre, at kurven for udviklingen i arbejdsløshed udjævnes i forbindelse med udfasningen af hjælpepakker, og at de kommende arbejdsløse er bedre rustet i tilfælde af arbejdsløshed.

2

Støtte til ansættelse af højtuddannede

Der er brug for, at virksomhederne i højere grad tager højtuddannet arbejdskraft ind. Men i en krisetid bliver en økonomisk satsning på mere kompetente hænder en udfordring for de små og mellemstore virksomheder, som naturligt går efter de mere kendte og sikre valg. Der bør derfor arbejdes med en ordning, som støtter ansættelsen af højtuddannet arbejdskraft i en længere periode.

Uddannelse og ledighed

For mange af dem, der er blevet ledige som følge af coronakrisen, vil en erhvervsrettet opkvalificering være vejen til et nyt job. Yderligere kan virksomhederne have behov for at udvikle og efteruddanne de ansatte, så de har kompetencerne til udvikle og tilpasse forretningen som følge af krisen.

3

Opsøgende kompetencearbejde

Det er afgørende, at fremadrettet kompetenceforsyning og -udvikling sættes på dagsordenen i virksomhederne, så virksomhederne i Region Sjælland også fremover kan få adgang til den kvalificerede arbejdskraft, de har behov for. Både erhvervsfremme-, beskæftigelses- og uddannelsessystemet kan bidrage til at fremme denne dagsorden i virksomhederne og være behjælpelige med at guide virksomhederne, så det bliver så enkelt som muligt for virksomhederne at få afdækket deres fremadrettede kompetencebehov og efteruddannet de ansatte.

4

Eksisterende puljer skal bringes i spil

For at afbøde de aktuelle beskæftigelsesmæssige og økonomiske konsekvenser af COVID-19 nedlukningen er det afgørende, at eksisterende puljemidler bringes effektivt i spil. Det være sig virksomhedernes brug af puljer og ordninger til efteruddannelse og opkvalificering. Såvel som ansattes adgang til efteruddannelse via eksempelvis midler hensat i deres overenskomster (Kompetencefonde). Men også jobcentrenes anvendelse af puljer til finansiering af jobparate lediges opkvalificering er relevante at bringe effektivt i spil.

Markedsføring og kvalitet i oplevelser

Danskerne forventes i højere grad at holde sommerferien hjemme i Danmark, hvilket vil betyde en større efterspørgsel også i Region Sjælland, der i forvejen har relativt større andel af indenlandsk turisme end andre regioner.

Det er vigtigt, at bistå turismeaktørerne med at markedsføre regionens kvaliteter og ledig kapacitet herunder særligt uden for højsæsonen. En af udfordringerne bliver nemlig, at mange danskere vil holde sommerferien i de samme uger af juli.

Samtidig skal myndigheder ikke stå i vejen for den gode oplevelse. Genåbning af legepladser, toiletfaciliteter og offentlige arealer i nærheden af turistoplevelser bør derfor prioriteres, ligesom at ideer til nye og midlertidige turismeprodukter bør understøttes. Med den rette tilgang, kan den øgede efterspørgsel bruges til at hæve kvaliteten og variationen af udbuddet af turistprodukter og services i Region Sjælland på længere sigt.

Støtte til kulturlivet

En række kulturinstitutioner fra spillesteder, biografer til museer står over for store økonomiske udfordringer i det kommende år (hvor de ikke uden videre kan planlægge efter deres max. kapacitet). Samtidig er det institutioner, der er svære at løbe i gang igen, når de først er lukkede.

Der er derfor behov for tiltag, der sikrer, at teatre, kunst- og kulturudbud kan holde åbent. Udover en national genåbningspakke kan det helt konkret være henstand på betalinger eller nedsatte huslejer såvel som underskudsdekning ved større arrangementer, der bidrager til byliv, oplevelser og livskvalitet i regionen.

Region Sjælland

Region Sjælland driver hospitaler, psykiatri, sociale tilbud og er ansvarlig for regional udvikling, herunder kollektiv trafik, strategisk udvikling af Region Sjælland, uddannelsesdækning, beskyttelse af grundvand, bekæmpelse af jordforurening og råstofindvinding.

Mail: regionaludvikling@regionsjaelland.dk – Telefon: 57 87 59 04 / 57 87 58 31

Erhvervshus Sjælland

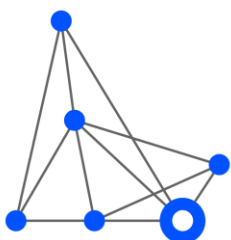
Erhvervshus Sjælland vejleder virksomheder og iværksættere i Region Sjælland om bl.a. finansiering, innovation, ledelse, salg, markedsføring og internationalisering.

Mail: info@ehsj.dk – Telefon: 55 35 30 35

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering tilbyder virksomhederne generel vejledning om opkvalificering af medarbejdere, hjælp til rekruttering på tværs af Danmark samt rekruttering af udenlandsk, højtuddannet arbejdskraft.

Mail: amkoest@star.dk – Telefon: 72 22 34 00

Erhvervshus
SJÆLLAND

**Styrelsen for Arbejdsmarked
og Rekruttering**

RAR Sjælland

REGION
SJÆLLAND
- vi er til for dig